

Батькам учнів запитання та відповіді про дистанційне навчання

Як має бути організовано дистанційне навчання?

Заклади освіти були завчасно попереджені про введення локдауну, і, зважаючи на попередній досвід, мали підготуватися до дистанційного навчання.

Що мав зробити заклад освіти в межах організації дистанційного навчання:

- визначити форми організації освітнього процесу під час дистанційного навчання (навчальні заняття, консультації, вебінари, онлайн форуми, віртуальні екскурсії тощо);
- обрати та схвалити конкретні електронні освітні платформи, онлайн сервіси та інструменти, за допомогою яких організовується освітній процес під час дистанційного навчання.

Водночас педагогічні працівники обирають форми, методи і засоби дистанційного навчання, визначають, у синхронному чи асинхронному режимі проводити конкретне навчальне заняття.

Зверніть увагу, що не менше 30% навчального часу, передбаченого освітньою програмою закладу освіти, організовується в синхронному режимі – під час якого вчитель та учні одночасно взаємодіють та комунікують між собою в електронному освітньому середовищі (зазвичай онлайн уроки). А 70% навчального часу здійснюється взаємодія в асинхронному режимі, тобто із затримкою у часі, застосовуючи при цьому інтерактивні освітні платформи, електронну пошту, форуми, соціальні мережі тощо.

Під час дистанційного навчання має забезпечуватися регулярна взаємодія вчителя з учнями та батьками.

Під час дистанційного навчання батьки повинні сприяти виконанню дитиною освітньої та навчальних програм, досягненню передбачених ними результатів навчання, реалізації індивідуальної освітньої траєкторії, дбати про фізичне та психічне здоров'я дітей, формувати у них навички здорового способу життя, а також сприяти дотриманню учнями академічної доброчесності.

Докладніше про організацію дистанційного навчання:

- [Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти](#) ;
- [Лист МОН від 02.11.2020 № 1/9-609 Щодо організації дистанційного навчання](#).

Що таке асинхронний і синхронний режим навчання?

Асинхронний режим – це коли взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання здійснюється із затримкою в часі. При чому застосовуються інтерактивні освітні платформи, електронна пошта, форуми, соціальні мережі тощо.

Для організації навчання в асинхронному режимі вчитель надає учням для опрацювання різноманітні навчальні матеріали (відео та аудіо, презентації, віртуальні музеї та бібліотеки тощо) та завдання для перевірки і оцінювання знань. Учні вивчають та виконують завдання у зручний для себе час, у власному темпі та комунікують із вчителем різними способами.

Синхронний режим – це взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники одночасно перебувають в електронному освітньому середовищі або спілкуються за допомогою засобів аудіо-, відеоконференції. Інакше кажучи, це безпосередня взаємодія вчителя та учнів у режимі реального часу під час відеозв'язку – “прямий ефір”. Учні бачать і чують свого педагога й можуть одразу поставити запитання, коли щось незрозуміло. Зазвичай – це онлайн уроки. Нагадуємо, що не менше 30% навчального часу організовується в синхронному режимі.

[Докладніше про асинхронний і синхронний режим](#).

На яких платформах (сервісах) має організовуватися дистанційне навчання?

Електронні освітні платформи, онлайн сервіси та інструменти, за допомогою яких організовується освітній процес під час дистанційного навчання, обирає та схвалює педагогічна рада закладу освіти (частина 5, розділ I [Положення](#)). Рекомендуємо педагогам обирати для дистанційного навчання одну або дві освітні платформи. Це полегшить учням, вчителям та батькам організацію навчання та користування відповідними електронними ресурсами.

Також ми вже неодноразово акцентували увагу на корисності та зручності G Suite for Education (це Google Classroom, Google Meet та набір інших інструментів) — безкоштовного пакету хмарного програмного забезпечення та цифрових інструментів від компанії Google для організації дистанційного навчання. Нагадуємо, що про те, як закладу освіти отримати G Suite for Education, можна прочитати [тут](#).

А з детальним описом того, як саме використовувати цю освітню платформу, можна дізнатися [з онлайн-курсу](#), який за ініціативи освітнього омбудсмена та підтримки Google-Україна реалізувала Академія цифрового розвитку.

Як оцінюються учні під час дистанційного навчання?

Оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно, в синхронному або асинхронному режимі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема, відеоконференцзв'язку та має здійснюватися з дотриманням вимог академічної доброчесності (абзаци 2-3, частина 8 розділу I [Положення, лист МОН від 02.11.2020 № 1/9-609 Щодо організації дистанційного навчання](#)). Результати оцінювання фіксуються у класних журналах (електронних або друкованих).

Формувальне, поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання, вибір форм, змісту та способу оцінювання здійснюють педагогічні працівники закладу освіти. Заклад освіти має право визначити власні підходи до контролю та оцінювання результатів навчання учнів, а також визначити терміни проведення та оцінювання підсумкових контрольних робіт для учнів, які не мали технічної змоги пройти онлайн-навчання та оцінювання ([Методичні рекомендації МОН](#) щодо організації дистанційного навчання).

Як отримати інформацію про успішність учня під час дистанційного навчання?

Перш за все батькам варто поговорити зі своєю дитиною. Запитайте, чи перевіряє та виставляє вчитель оцінки за виконані роботи. Якщо вчитель використовує для дистанційного навчання освітні платформи, приміром, Google Classroom, він може виставляти там оцінки за всі надіслані роботи. Попросіть дитину зайти на Google Classroom і показати, які оцінки та коментарі залишав педагог. Якщо вчитель проводить дистанційне навчання іншими способами – зверніться до класного керівника із проханням повідомити оцінки дитини.

Якщо у закладі освіти використовується електронний журнал та щоденник, в них виставляються оцінки. Доступ до електронного щоденника повинні мати як учні, так і батьки.

Скільки може тривати онлайн навчання перед комп'ютером (ноутбуком) чи телефоном дітей різного віку? Чи повинна бути перерва під час дистанційного навчання?

Звичайно, що перерва має бути. Якщо вчитель проводить онлайн урок, він має чергувати види навчальної діяльності, організовуючи під час уроку гімнастику для очей та для профілактики статичної втоми. Новий Санітарний регламент визначає

наступні вимоги, скільки часу діти різного віку можуть безперервно працювати з технічними засобами під час уроку:

- для учнів 1 класів — не більше 10 – 15 хвилин;
- для учнів 2 — 4 класів — не більше 15 – 20 хвилин;
- для учнів 5 — 7 класів — не більше 20 – 25 хвилин;
- для учнів 8 — 9 класів — 25 – 30 хвилин.

Також, коли вчитель планує навантаження кожного уроку, він має враховувати, що самостійно учень опрацьовує матеріал довше, аніж якби він слухав пояснення вчителя. Тому важливо, щоб вчитель оптимізував тематичне планування, вилучав несуттєві фрагменти, комбінував матеріал кількох тем в одну ([Методичні рекомендації МОН щодо організації дистанційного навчання](#)).

Опрацьовуючи навчальний матеріал та виконуючи завдання в асинхронному режимі, учні під час роботи з технічними засобами та навчання в цілому в будь-якому разі обов'язково мають робити перерви та вправи для профілактики зорової й статичної втоми. Ці вправи наводяться у додатку 3 [Санітарного регламенту](#). Тут важливу роль вже відіграє саморегуляція учнів та батьківський контроль.

Яка специфіка дистанційного навчання дітей з особливими освітніми потребами?

Під час дистанційного навчання учнів із особливими освітніми потребами враховується індивідуальна програма розвитку. Залежно від особливих потреб може передбачатися залучення допоміжних технологій дистанційного навчання (озвучування даних з екрану, голосове введення тексту, субтитри, клавіатури зі спеціальними можливостями тощо) з урахуванням індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів дитини.

Освітній процес під час дистанційного навчання осіб з особливими освітніми потребами забезпечується за участі асистента вчителя та/або асистента учня, проводяться додаткові психолого-педагогічні і корекційно-розвиткові заняття з урахуванням індивідуальної програми розвитку (частина 10, розділ I [Положення](#)).

Якщо учні з особливими освітніми потребами через стан здоров'я, відсутність або обмежений доступ до Інтернету, технічних засобів навчання не можуть взяти участь у синхронному режимі – використовувати доступні засоби комунікації: телефонний, поштовий зв'язок тощо ([лист МОН від 02.11.2020 № 1/9-609 Щодо організації дистанційного навчання](#)).

Якщо під час надзвичайних обставин для осіб з особливими освітніми потребами, зважаючи на порушення або інші особливості їх розвитку, не може бути проведено оцінювання результатів навчання з використанням технологій дистанційного навчання, таке оцінювання може здійснюватися очно після завершення/послаблення карантинних обмежень (у межах навчального року або до початку нового навчального року) (абзац 4, частина 4 розділ III [Положення](#)).

У сім'ї відсутній ноутбук (сучасний телефон) та/або швидкісний інтернет.

Як має здійснюватися дистанційне навчання?

Для учнів, які не можуть взяти участь у синхронному режимі взаємодії з поважних причин (стан здоров'я, відсутність доступу або обмежений доступ до мережі Інтернет та/або технічних засобів навчання, зокрема дітей із сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, багатодітних, малозабезпечених сімей тощо), заклад освіти забезпечує використання інших засобів комунікації, доступних для учнів (телефонний, поштовий зв'язок тощо) (частина 7, розділ I [Положення](#)).

Дитині важко навчатися дистанційно, не сприймає інформацію, губиться увага. Що робити?

Дистанційне навчання є викликом як для тих, хто навчає, так і для учнів. Тривале перебування перед екранами гаджетів підвищує втому та розфокусовує увагу, адже така діяльність не властива дитячому віку. Тому втрата уважності під час уроку може бути нормою.

Під час дистанційного навчання дитини батькам насамперед потрібно розуміти, що дитина може не мати жодних проблем з увагою, а просто перевтомлюватися від онлайн уроків, самостійного опрацювання матеріалу та постійної роботи з гаджетами. Тому цю проблему варто розв'язувати за допомогою організаційних рішень.

Ми підготували для вас декілька порад про те, як допомогти дитині організувати навчальний процес вдома:

1. Плануйте день та слідкуйте за дотриманням режиму дня. Якщо у школі є фіксований розклад уроків, які потребують включення у чітко визначений час – роздрукуйте цей розклад, щоб він був у дитини перед очима. Якщо в закладі освіти немає чіткого розкладу під час дистанційного навчання – розробіть такий розклад для дитини самостійно.
2. Оберіть разом з учнем одяг для “роботи”. Так званий “дрес-код” допоможе дитині “увійти в роль учня” та зосередитися на роботі.
3. Організуйте робоче місце. Воно має гарно освітлюватися (за можливості – денним світлом), бути зручним та обладнаним необхідною технікою.
4. Чергуйте періоди навчання та відпочинку. Зауважте, ми звикли відпочивати з використанням гаджетів, проте під час дистанційного навчання такий відпочинок не є зміною діяльності: очі не відпочивають від монітору, а мозок від обробки інформації. Також пам'ятайте про необхідність фізичної активності. Прогулянки на свіжому повітрі, танці та руханка під час перерв стануть помічниками для відпочинку тіла і психіки дитини.
5. Розробіть систему заохочень. Складіть разом зі своєю дитиною своєрідний чек-ліст заохочень за успіхи у навчанні. Не радимо мотивувати учня фінансовими винагородами. Краще мотивувати враженнями: переглядом кіно вдома, читанням книг, прогулянками до парку, відвідинами ковзанки тощо. Такий чек-ліст можна намалювати чи створити у графічному редакторі та повісити у робочому куточку.
6. Ще однією формою підтримки мотивації дитини до навчання є постійна фіксація успіхів у навчанні. Наприклад, учень отримав високу оцінку за домашнє завдання, уважно вислухав нову тему від вчительки чи прочитав параграф із новим матеріалом: це треба обов'язково відзначити, створюючи своєрідний “шлях до успіху”. Таке відстеження батьками